

סימן יח

עוד בעניין הניל וטעם הפסול

ככרמלית לנוכח אסרו עכ"ל וכל שכן שטעם זה שייך בצורת הפתח על הכביש.

ולע"ד ממקומו הוא מוכחה שהרי הוציאו דין זה ממה שאינה מועילה צורת הפתח בשירא ובפסי ביראות, ושירא יש בה דורות אבל אינה קבועה, ופסי ביראות אין בהם דורות אבל שפיר מカリ קבושים כמו שכתו בתוספות בדף י"ח עמוד א' בדבריה אפילו י"י שלגביו שירא הויאל ונעשה לצורך שעיה לא היה חשוב מוקף לדירה כמו פסין עכ"ל אלא פסין אינם עשויים לשבת אחת בלבד, וגם לתרוץ השני בתוספות שם לא חזרו מזה עי"ש. ועיין בדף ט"ז עמוד א' בסוגיא דמעיקרה עדעתה דהכי עבדינן שהקשו מפסי ביראות תא שמע היה שם אילן או גדר או חיצת הקנים נדון מושם הכא גמי במה עסקינו שעשאן מתחילה לכך עכ"ל ופרש"י חיצת הקנים שהיו נתועים כסדר מחיצה עכ"ל, ופשט שאינם נתועים לשבת אחת אלא קבועים להלן.

והנה בדף כי עמוד ב' אמר ריב"א לא התירו פסי ביראות אלא לעולי רגליים בלבד עכ"ל ובדף כ"א עמוד א' אין בורגנים בבבל ולא פסי ביראות בחוצה הארץ וכו' לא בבבל ולא בחו"ל, פסי ביראות בבבל לא דשכיחי מיא בחו"ל נמי לא דלא שכיחי מתחיבתא עכ"ל עי"ש. וכותב באור זרוע שגם האידנא ההורך ללימוד תורה ולצורך מצוה מותר לעשות פסי ביראות והובא בהגחות אשורי וכן כתוב האשלול, אבל מסתימת שאר ראשונים לא משמע כן וכן בטוש"ע השמיתו דיני פסי ביראות לגמרי ומשמע

בשם"ג וטמ"ק, שכתו צורת הפתח שאיןנו יותר מי' מתיר אפילו בארכע רוחות עכ"ל ותלו ההייר בצורת הפתח פחותה מי' ולא בפרצת פחותה מי', ואך על פי שהשם"ג תביא מעשה הגمرا בגעץ ד' קונדסין בד', פיזות שדהו וטמ' קושטא הייתה כל רוח פחותה מי', אבל הסמ"ק כתוב בסתם אפילו בפרק מרובה עכ"ל ומשמע אפילו ביותר מי'. ולמן גם בוהה שהוא מחלוקת החזוון איש עם החתום סופר והדברי מלכיאל נראה שיש להקל בשעת הצורך.

ביה, כיש פיזן השלישי
רבב של מקומות אחד

כתבתי לכבודו לפסול צורת הפתח שעל הכביש לדברי הרא"ש והטוש"ע חלק אורח חיים סימן ט"ב סעיף י. והנה בכבודו סבר בעל פה לחיק דעתני הכא שצורת הפתח קבועה וגם פתוחה לעיר שיש בה דורות.

אבל לע"ד אין ממשו כן מלשון הרא"ש והטוש"ע בלשון התוספות וכן שגיה בהגחות בעל מלא הרוועים, ולמה לא כתבו בישוב סתם או בישוב שיש בו דירותין, אלא כוונתם שאפילו בעיר כל שאינה בחצר ומבייש בהיקפם דירותים ממש אינה מועילה וכגון אם היה אדם מגרש סמוך לבתו בעיר והקיפו בצורת הפתח מארכע רוחות אין מותר לטלטל בכאן, וכל שכן הבא מחוץ לעיר.

וhteם פשוט לפי מה שכותב הלובש והובא במשנה ברורה בסעיף קטן נ"ז שמנוי שיש בהם דירותין דרך להיות בהם מתחמים הרבה לכך התירו עכ"ל, וכן שמנוי שענין צורת הפתח תלוי ברגילותם כמו שאמרו במסכת ערובין דף צ"ז עמוד ב' פתחא בקרן זוית לא עבדי אינשי, ופשט שרגילות לעשות הרבה פתחים רק בהיקף שאדם דר בתוכו ממש אבל לא בהיקף אחר אפילו סמוך לבתו נל שאינו נדון מושם חצר ומבייש שכניות האדם הן בהם להגיע לבתו. ובערוך השלחן אותן ל' פרש שמנוי שאין שם דירותין ומחייבות נראה כורה' או

מי' זה ודאי כשהפרצות אין יתרות מי' אמות מכל רוח שאו מועלות צורות הפתח בבקעה גם כשההפרוץ מרובה על העומד, אבל בנזון הגדמציה שהפרצות הן יתרות מי' אלא שמתיר לבנות כמה צורות הפתח זו בצד זו שכיל אחת מהן פחותה מי' אמות, בזאת פרש בחוזון איש סימן ט"ז אותן ו' שגום הרמב"ם אסור כיון דatoi האי גיסא והאי גיטא וכו' וממילא לפי דבריו מצטרפות דעתו הרמב"ם והרא"ש בוה לאסור בבקעה, ואולם לע"ד אין משמע כן

תורתינו שיהיה קבוע ושינויו דיורים בתוכו וזהו שכתו
הצ'er ו מבוי שיש בהם דיורין. אבל צורת הפתח של
הכbesch שאין בו דיורים לא מהני. זה פשוט לע"ד
ואין לחפש סברות קלות נגד משמעות הפסוקים,
ומה עוד שעינינו רואות שזו הצורת הפתח של
הכbesch מוחזקת בכ"י רע וקרובה להיות פסולה גם
איילו הייתה עיקרה מותרת. גם כיוון שהגילה כבודה
שלא זכר שהחיצת ערב מוגבלת בהיתרה גם בישוב,
לכן נראה לע"ד שם שאינו רגיל בענין ערובין
ימשוך את ידו מלhorות בהם ותשכו ברכה
במחיצותיו. והנני חותם בדרישת שלונו.

יהודה הרצל הגקיון

ר' אורי

שלא הותרו לשום יחיד. וצריך לומר שלא התירו
פסי ביראות אלא לרבים בלבד כמו שכטב ברבנו
חנן אל שם לא צרכי רבים לימי לפרא במקומם
עלוי רגלים עכ"ל, וברבנו יהונתן כתוב בזמן הזה
שאנו בגולות שאין רוב ישראל יוצאים מכתיהם לכת
בשירות וכו' לא שרין לטלטל בתוך המחיות
הלו עכ"ל עיי"ש, הרי שתלה החיתר ברוב ישראל.
ממילא שפסי ביראות היו לצורך רבים ופשטיא שהיה
קבועים והשתמשו בהם שכונות ושבות רבות
ביציאת וחזרה רוב ישראל לשושן ורגלים.

ممילא מוכחה לנו של התוספות והרא"ש, שכיוון
צורת הפתח אינה מועילה בשירה
שיש בה דיורים וחסנה קבועות ולא בפסי ביראות
שאין בהיקף דיורים אבל שימושם קבוע לנו בעין

סימן יט

עוד בענין צורת הפתח של הכביש ורשות הרבים

הנה בודאי אפשר לפרש כן וכבר קדם לך בשווית
חתם סופר חלק אורח חיים סימן פ"ח שכטב
מש בדבריך עיי"ש ות่านה. ועיין בספר מנחת
ישראל על ערובין שלדעת החתום סופר והקרבן
ונתנאל העיקר תלוי בקביעות ושיזאת מזה גם חומרא
שaphaelו בישוב כל שעשה צורת הפתח לשבת את
אינה מועילה.

אבל דבר זה תלוי בגודלים, כי על מה שכטב
הטור בסימן שס"ב ודוקא בשלל ד' רוחות
על ידי צורת הפתח בהא אמרין דלא מהני בקעה
וכו עכ"ל כתוב הבית יוסף נראת דדייק לה מDUCTיב
הרא"ש חילוק שבין חצר לבקעה על פסי ביראות
משמע דוקא דומיא דפסי ביראות שהוא מד' רוחות
הוא דמלגין בין חצר לבקעה ודברי רבנו הם
כרעת הרא"ש עכ"ל, הרי שפרש גם בפסי ביראות
לא מהני צורת הפתח לפי התרוץ השני. וכן כתוב
הגרא"א שם מדרוזרכנו פסי ביראות וג' חבלים בשירה
תוספות שם ד"ה אילמא ועוד בשירה עכ"ל. וכך
כתבתי שנראה לנו מהగות בעל מלא הרועים ושהחוון

ביה, י"ד מרוחשו תשלי"ז
להבר של קבוע אחד

אני שולח העתקי הכתבות לשתי תכליתות, האחת
לעורר חרדה להלכה מצד חברי המשקיטים
והשנייה להעבירה תחת שבת הבעורת מצד רבנים
ותלמידי חכמים והמכשלה הזאת תחת ידך. ומה
נען עלי מכתבך אשר נגלו בו שתי המטרות ומיל
דבריך דברי חוץ.

כתבתי מלשון הטוש"ע לפסל צורת הפתח בבקעה
בכל האופנים והבאתי על זה טעם מן
הלבוש ויצאתי לחדש מפסי ביראות ושירה שאינה
ਮועילה בהם צורת הפתח, אלא שצרכיהם שני
תנאים שתהייה קבועה ושידורו בהיקפה. וכ כתבת
להציג עלי שאין לנו כוונת התוספות והרא"ש
ושהתרוץ השני אי נמי הוא דשryan בחצר ו מבוי
שיש בה דיורין אבל בקעה דלית בה דיורין לא
שירה עכ"ל מוסב על שירה בלבד ולא על פסי
ביראות, וכ כתבת דברים בטעם.